

1981	
12 czerwca	Na forum Komisji Prawa i Praworządności Konwersatorium „Doświadczenie i Przyszłość” zostaje przedstawiony pierwszy dokument zawierający założenia dotyczące odbudowy samo-rządu terytorialnego w Polsce - <i>Samorząd terytorialny w zreformowanym ustroju gospodar-czym PRL</i> (autorzy Jerzy Regulski, Piotr Bury, Aleksandra Jewtuchowicz, Tadeusz Markowski).
9 lipca	Powstaje Społeczny Zespół Samorządów Terytorialnych i Instrumentów Polityki Przestrzennej pod przewodnictwem Jerzego Regulskiego, powiększony następnie o przedstawicieli PTE.
7 października	I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku przyjmuje uchwałę programową „ Samorządna Rzeczpospolita ”, która zawiera zasady działania samorządu terytorialnego: Teza 21. „Samodzielne prawnie, organizacyjnie i majątkowo samorządy terytorialne muszą być rzeczywistą reprezentacją społeczności lokalnej”. Zakładała ona: <ul style="list-style-type: none"> - wolne wybory, - osobowość publiczno-prawną, - możliwość decydowania o całokształcie spraw lokalnych, - nadzór wyłącznie pod względem przestrzegania prawa, - sądową ochronę niezależności samorządów, - prawo do prowadzenia działalności gospodarczej, - możliwość zawierania porozumień pomiędzy samorządami, - prawo do uzyskiwania własnych środków finansowych (podatki lokalne).
październik - grudzień	W Krakowie pracuje powołany przez I KZD międzyregionalny Zespół ds. samorządu terytorialnego, który opracowuje projekt ordynacji wyborczej i ustawy o samorządzie terytorialnym.
październik - grudzień	Rozpoczyna się dyskusja w różnych środowiskach: <ul style="list-style-type: none"> • podczas seminariów Komisji Reformy Gospodarczej (21-23 października i 10-12 listopada), zorganizowanych przez Michała Kuleszę i Andrzeja Piekareę, • w Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich (8 grudnia), zorganizowanym przez Stefana Bratkowskiego.
grudzień	Pod kierunkiem Jerzego Regulskiego w Instytucie Nauk Ekonomicznych PAN powstaje Zakład Gospodarki Regionalnej, który stanowił ośrodek prac nad samorządnością terytorialną.
1982-1988	
Prowadzone były wspólne badania Zakładu Gospodarki Regionalnej PAN, Zakładu Ekonomiki Rozwoju Miast Uniwersytetu Łódzkiego oraz zespołu Michała Kuleszy z Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.	
1983	
9 marca	Komisja Sejmowa otrzymuje stanowisko Episkopatu Polski w sprawie odbudowy samorządu.
1988	
15 grudnia	Powstaje Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie, przy którym zostaje powołana Komisja Samorządu Terytorialnego pod przewodnictwem Jerzego Regulskiego.
1989	
25 stycznia	Komisja Samorządu Terytorialnego KO przyjmuje dokument „Kierunki rozwoju samorządów terytorialnych w Polsce” – jako podstawę do negocjacji przy „Okrągłym Stole”.
21 lutego	„Okrągły Stół” - Podzespół ds. stowarzyszeń i samorządu terytorialnego powołuje Grupę Roboczą ds. samorządu terytorialnego, pod przewodnictwem Jerzego Regulskiego i Wojciecha Sokolewicza.
26 lutego, 3 marca	„Okrągły Stół” - Kolejne posiedzenia Grupy Roboczej.

4 marca	„Okrągły Stół” - Ostatnie posiedzenie Grupy Roboczej - podpisano protokół rozbieżności.
kwiecień	Do programu wyborczego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” zostaje wpisany postulat odtworzenia samorządu terytorialnego.
4 czerwca	Zwycięstwo „Solidarności” w wyborach parlamentarnych.
29 lipca	Powstaje senacka Komisja Samorządu Terytorialnego pod przewodnictwem Jerzego Regulskiego.
29 lipca	Uchwała Senatu o podjęciu inicjatywy ustawodawczej dot. odbudowy samorządu terytorialnego.
12 września	Exposé Premiera Tadeusza Mazowieckiego: <i>„Rząd będzie intensywnie działał z Sejmem i Senatem w pracach nad stworzeniem prawnych i materialnych warunków uformowania samorządu terytorialnego, tak aby wkrótce doprowadzić do wyborów samorządowych”.</i>
18 września	Powstaje Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej.
25 września	Powstaje Urząd Pełnomocnika Rządu ds. Reformy Samorządu Terytorialnego. Pełnomocnikiem zostaje Jerzy Regulski. Przewodnictwo Komisji w Senacie obejmuje Jerzy Stępień.
29 grudnia	Zmiana Konstytucji RP. Pojawia się zapis: <i>„Państwo Polskie gwarantuje samorządowi terytorialnemu udział w sprawowaniu władzy”.</i>
1990	
19 stycznia	Senat przyjmuje projekty ustaw: o zmianach w Konstytucji, o samorządzie terytorialnym, o pracownikach samorządowych oraz ordynację wyborczą do rad gmin.
25 stycznia	Pierwsze czytanie senackich projektów ustaw w Sejmie.
26 lutego i 27 lutego	Premier T. Mazowiecki kieruje do Sejmu projekty: ustawy - przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym oraz ustawy o terenowych organach rządowej administracji ogólnej
8 marca	Sejm uchwała: zmiany w Konstytucji, ustawę o samorządzie terytorialnym i ordynację wyborczą do rad gmin.
17 marca	Ukazuje się pierwszy numer tygodnika samorządowego „Wspólnota” pod redakcją Michała Kuleszy.
19 marca	Jerzy Stępień rozpoczyna działalność jako Główny Komisarz Wyborczy.
22 marca	Sejm uchwała wniesioną przez Senat ustawę o pracownikach samorządowych oraz proponowaną przez rząd ustawę o terenowych organach rządowej administracji ogólnej.
1 kwietnia	Powstaje sieć delegatów wojewódzkich Pełnomocnika Rządu do spraw Reformy Samorządu Terytorialnego, zorganizowana przez zastępcę Pełnomocnika, Jana Króla.
10 maja	Sejm uchwała ustawę – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych.
17 maja	Sejm przyjmuje ustawę o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczegółowych między organy gmin a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw.
18 maja	Sejm przyjmuje ustawę o ustroju miasta stołecznego Warszawy.
27 maja	Pierwsze wybory do rad gmin (pierwsze całkowicie wolne wybory po 1939 r.)
25-26 lipca	Przewodniczący sejmików wojewódzkich powołują Krajowy Sejmik Samorządu Terytorialnego.
3-4 sierpnia	60 prezydentów miast powołuje w Elblągu Grupę Organizacyjną Związku Miast Polskich.
28 sierpnia	Rozpoczynają pracę rejonowe urzędy administracji rządowej. List min. Jerzego Kołodziejkiego zakazujący urzędom rejonowym przekazywania zadań gminom.
29 września	W Kazimierzu Dolnym powstaje Unia Miasteczek Polskich.

14 grudnia	Sejm uchwala ustawę o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania.
1991	
5 stycznia	Premier Jan Krzysztof Bielecki stwierdza w exposé potrzebę wzmocnienia samorządów gminnych.
12 stycznia	Sejm przyjmuje ustawę o podatkach i opłatach lokalnych.
18-20 stycznia	W Poznaniu odbywa się Kongres Restytucyjny Związku Miast Polskich.
21 stycznia	Jerzy Reguński zostaje odwołany z funkcji Pełnomocnika Rządu, a Jan Król z funkcji jego zastępcy.
15 marca	Premier powołuje zespół ds. opracowania koncepcji zmian w organizacji terytorialnej państwa.
18 kwietnia	I Czarna Procesja – 200 prezydentów i burmistrzów miast spotyka się z Prezydium Sejmu.
11 października	Sejm uchwala ustawę o referendum gminnym.
1992	
15 stycznia	Premier powołuje Zespół do spraw Reorganizacji Administracji Publicznej pod kierunkiem Jerzego Stępnia.
4 marca	Zespół ogłasza „Wstępne założenia przebudowy administracji publicznej”.
1 kwietnia	Wchodzi w życie ustawa o dochodach gmin.
11 - 13 września	I Ogólnopolska Konferencja Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w Poznaniu. Postulat kategoryzacji gmin oraz wprowadzenia powiatów.
7 października	Sejm uchwala ustawę o Regionalnych Izbach Obrachunkowych.
13 października	Powstaje Urząd Pełnomocnika Rządu do spraw Reformy Administracji Publicznej. Pełnomocnikiem zostaje Michał Kulesza.
17 października	Sejm uchwala ustawę o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (tzw. Mała Konstytucja).
1993	
23 stycznia	Pierwsze czytanie ustawy o powiatach. Projekt zostaje skierowany do prac w komisji.
27 stycznia	Pełnomocnik Rządu do spraw Reformy Administracji Publicznej rozsyła ankietę do przewodniczących rad oraz prezydentów, burmistrzów i wójtów w sprawie przynależności gmin do powiatów.
19 lutego	I Zjazd delegatów Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej w Poznaniu.
26 kwietnia	Prezydent Lech Wałęsa ratyfikuje w imieniu RP Europejską Kartę Samorządu Lokalnego
27 kwietnia	Rada Ministrów przyjmuje kierunki reformy administracji publicznej.
30 kwietnia	II Ogólnopolska Konferencja Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w Poznaniu.
21 maja	Premier Hanna Suchocka powołuje Komisję Wspólną Rządu i Środowisk Samorządowych.
25 maja	Rada Ministrów pozytywnie opiniuje poselski projekt ustawy o samorządzie powiatowym.
7 czerwca	W Urzędzie Rady Ministrów zostaje zaprezentowany projekt podziału Polski na 293 powiaty.
22 listopada	Wchodzi w życie Europejska Karta Samorządu Lokalnego.
26 listopada	III Ogólnopolska Konferencja Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów.
1994	
25 stycznia	Rada Ministrów przyjmuje projekt ustawy o zmianie ustroju miasta Warszawy.
lutym	Rozpoczynają się prace nad projektem ustawy o ustroju województwa, prowadzone przez niezależny zespół ekspertów Instytutu Spraw Publicznych

	pod przewodnictwem Jana Rokity.
11 marca	Sejm uchwała nową, proporcjonalno-większościową ordynację wyborczą do rad gmin.
18 kwietnia	Do łaski marszałkowskiej wpływa poselski projekt (UD) ustawy o samorządzie powiatowym.
25 kwietnia	Prezydent Lech Wałęsa odmawia podpisania nowej ordynacji do rad gmin, wprowadzającej system proporcjonalny w gminach powyżej 15 tys. mieszkańców.
15 maja	IV Ogólnopolska Konferencja Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w Poznaniu. Pełnomocnik Rządu ds. Reformy, Michał Kulesza, podaje się do dymisji w proteście przeciwko polityce rządu W. Pawłaka.
19 czerwca	Drugie wolne wybory do rad gmin.
13-20 sierpnia	Rząd kieruje ankietą do gmin z pytaniami dot. rozszerzenia kompetencji gmin i zasadności wprowadzenia powiatów (alternatywa: albo powiat, albo zwiększenie kompetencji gmin i województw.
22 sierpnia	Rada Ministrów znosi Urząd Pełnomocnika Rządu do spraw Reformy Administracji Publicznej.
2 września	Sejm przyjmuje ustawę o samorządowych kolegiach odwoławczych.
25-27 listopada	V Ogólnopolska Konferencja Prezydentów, Burmistrzów i Wójtów w Poznaniu, podczas której zostają omówione projekty zapisów konstytucyjnych dotyczących samorządu terytorialnego.
14 grudnia	II Czarna Procesja - około 400 prezydentów miast, burmistrzów i wójtów i radnych demonstruje przed Sejmem i Urzędem rady Ministrów przeciwko polityce rządu.
1995	
8 listopada	Sejm uchwała ustawę o zakresie działania niektórych dużych miast oraz o miejskich strefach usług publicznych (program pilotażowy wprowadzenia powiatów).
1996	
W pracach Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego nad rozdziałem „Samorząd terytorialny” uczestniczy 5 zaproszonych przedstawicieli organizacji samorządowych.	
20 listopada	Sejm uchwała ustawę o gospodarce komunalnej.
1997	
1 stycznia	Rozpoczyna działalność Sąddecka Miejska Strefa Usług Publicznych.
10 marca	Prezydent Aleksander Kwaśniewski zgłasza projekt ustawy o bezpośrednim wyborze wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.
1 kwietnia	Zgromadzenie Narodowe przyjmuje w trzecim czytaniu nową Konstytucję.
25 kwietnia	Nowa Konstytucja zostaje zatwierdzona w powszechnym referendum.
17 czerwca	Zespół Instytutu Spraw Publicznych pod kierunkiem Jana Rokity prezentuje projekt ustawy o samorządowych władzach wojewódzkich i o administracji rządowej na tym szczeblu.
20 września	W wyborach parlamentarnych zwycięża Akcja Wyborcza Solidarność, która tworzy koalicyjny rząd z Unią Wolności, którego premierem zostaje Jerzy Buzek.
grudzień	Michał Kulesza zostaje pełnomocnikiem rządu Jerzego Buzka ds. reformy ustrojowej.
1998	
W Kancelarii Premiera pracuje zespół roboczy ds. projektów ustaw II etapu reformy ustrojowej, którego sekretarzem jest Włodzimierz Tomaszewski.	
5 czerwca	Sejm uchwalil ustawy o samorządzie powiatowym oraz o samorządzie województwa.

16 lipca	Sejm uchwalił ustawę Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.
11 października	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.
20-22 listopada	I Konferencja Samorządu Regionalnego, Warszawa – Osuchów (I projekt statutu ZW).
23-24 listopada	I Konferencja Powiatów Polskich, Warszawa (I projekt statutu ZPP).
1999	
1 stycznia	Weszły w życie ustawy o samorządzie powiatowym oraz o samorządzie województwa - wszedł w życie zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa.
26 - 27 lutego	Zebranie Założycielskie Związku Powiatów Polskich w Nowym Sączu.
2000	
29 czerwca	Ustanowienie 27 maja Dniem Samorządu Terytorialnego - uchwała Sejmu RP na X-lecie ST.
2002	
15 marca	Sejm uchwalił nową ustawę o ustroju miasta stołecznego Warszawy.
20 czerwca	Sejm uchwalił ustawę o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta.
21 września	I Zgromadzenie Ogólne Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej.
27 października	Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz pierwsze bezpośrednie wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.
2003	
14-16 maja	1000 samorządowców na Zgromadzeniu Ogólnym Rady Gmin i Regionów Europy w Poznaniu.
2004	
1 maja	Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej.
2005	
6 maja	Sejm uchwalił ustawę o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej.
2006	
12 listopada	Wybory samorządowe.
2010	
8-9 marca	Kongres XX-lecia Samorządu Terytorialnego w Poznaniu, z udziałem Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz 1400 samorządowców i Gości.
21 listopada	Wybory samorządowe.
2011	
5 stycznia	Sejm uchwała ustawę - Kodeks wyborczy.
2012	
20 lipca	Rozpoczyna się kampania „Stawka większa niż 8 mld” – akcja zbierania podpisów pod obywatelskim projektem zmiany ustawy o dochodach JST.
27 września	Do Sejmu wpływa obywatelski projekt zmian w ustawie o dochodach JST (300.000 podpisów).
2013	
27 stycznia	Ogłoszony zostaje „Raport o stanie samorządności terytorialnej w Polsce” (<i>Raport Hausnera</i>)
30 sierpnia	Prezydent RP Bronisław Komorowski kieruje do Sejmu RP projekt ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego...
2014	

4 marca	Trybunał Konstytucyjny orzeka niezgodność z Konstytucją przepisów dot. „janosikowego”.
25 lipca	Rząd kieruje do Sejmu RP projekt zmian w ustawie o samorządzie gminnym...
16 listopada	Wybory samorządowe.